
Brahma Upanishad

——
ಬ್ರಹ್ಮೋಪನಿಷತ್

——
Document Information

Text title : brahma upanishhat

File name : brahma_upan.itx

Category : upanishhat

Location : doc_upanishhat

Transliterated by : Anshuman Pandey pandey at umich.edu

Proofread by : Anshuman Pandey pandey at umich.edu

Description-comments : saMnyAsa upanishad

Latest update : 16 April 1996, August 19, 2018

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 22, 2022

sanskritdocuments.org

ಬ್ರಹ್ಮೋಪನಿಷತ್

ಓಂ ಶೌನಕೋ ಹ ವೈ ಮಹಾಶಾಲೋಽಜ್ಞಿರಸಂ ಭಗವಂತಂ
ಪಿಪ್ಪಲಾದಮಪೃಚ್ಛತ್ . ದಿವ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಪುರೇ ಸಂಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ
ಭವಂತಿ ಕಥಂ ಸೃಜಂತಿ ಕಸ್ಯೈಷ ಮಹಿಮಾ ಬಭೂವ ಯೋ
ಹೃಷೇ ಮಹಿಮಾ ಬಭೂವ ಕ ಏಷಃ .
ತಸ್ಮೈ ಸ ಹೋವಾಚ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಂ ವರಿಷ್ಠಾಂ . ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇಷ
ಆತ್ಮಾ . ಆತ್ಮನೋ ಮಹಿಮಾ ಬಭುವ ದೇವಾನಾಮಾಯುಃ ಸ ದೇವಾನಾಂ
ನಿಧನಮನಿಧನಂ ದಿವ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಪುರೇ ವಿರಜಂ ನಿಷ್ಕಲಂ
ಶುಭ್ರಮಕ್ಷರಂ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಭಾತಿ ಸ ನಿಯಚ್ಛತಿ
ಮಘುಕರರಾಜಾನಂ ಮಾಕ್ಷಿಕವದಿತಿ . ಯಥಾ ಮಾಕ್ಷೀಕೈಕೇನ
ತಂತುನಾ ಜಾಲಂ ವಕ್ಷಿಪತಿ ತೇನಾಪಕರ್ಷತಿ ತಥೈವೈಷ ಪ್ರಾಣೋ
ಯದಾ ಯಾತಿ ಸಂಸೃಷ್ಟಮಾಕೃಷ್ಯ . ಪ್ರಾಣದೇವತಾಸ್ತಾಃ ಸರ್ವಾ
ನಾಡ್ಯಾಃ . ಸುಷ್ಪಪೇ ಶ್ಯೇನಾಕಾಶವದ್ಯಥಾ ಖಂ ಶ್ಯೇನಮಾಶ್ರಿತ್ಯ
ಯಾತಿ ಸ್ವಮಾಲಯಮೇವಂ ಸುಷುಪ್ತೋ ಬ್ರೂತೇ ಯಥೈವೈಷ ದೇವದತ್ತೋ
ಯಷ್ಟ್ಯಾಽಪಿ ತಾಡ್ಯಮಾನೋ ನ ಯತ್ಯೇವಮಿಷ್ಟಾಪೂರ್ತೈಃ
ಶುಭಾಶುಭೈರ್ನ ಲಿಪ್ಯತೇ . ಯಥಾ ಕುಮಾರೋ ನಿಷ್ಕಾಮ
ಆನಂದಮುಪಯಾತಿ ತಥೈವೈಷ ದೇವದತ್ತಃ ಸ್ವಪ್ನ ಆನಂದಮಭಿಯಾತಿ .
ವೇದ ಏವ ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿಃ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕಾಮೋ ಜ್ಯೋತಿರಾನಂದಯತೇ .
ಭೂಯಸ್ತೇನೈವ ಸ್ವಪ್ನಾಯ ಗಚ್ಛತಿ ಜಲೌಕಾವತ್ . ಯಥಾ
ಜಲೌಕಾಃ ಸಮಗ್ರಂ ನಯತ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ನಯತಿ ಪರಂ ಸಂಧಯ .
ಯತ್ಪರಂ ನಾಪರಂ ತ್ಯಜತಿ ಸ ಜಾಗ್ರದಭಿಧಿಯತೇ . ಯಥೈವೈಷ
ಕಪಾಲಾಷ್ಟಕಂ ಸಂನಯತಿ . ತಮೇವ ಸ್ತನ ಇವ ಲಂಬತೇ
ವೇದದೇವಯೋನಃ . ಯತ್ರ ಜಾಗ್ರತಿ ಶುಭಾಶುಭಂ ನಿರುಕ್ತಮಸ್ಯ
ದೇವಸ್ಯ ಸ ಸಂಪ್ರಸಾರೋಽನ್ಲಯಾರ್ಮೀ ಖಗಃ ಕರ್ಕಟಕಃ ಪುಷ್ಕರಃ
ಪುರುಷಃ ಗ್ರಾಣೋ ಹಿಂಸಾ ಪರಾಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಆತ್ಮಾ ದೇವತಾ ವೇದಯತಿ .
ಯ ಏವಂ ವೇದ ಸ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಧಂ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಮುಪೈತಿ .. 1..
ಅಥಾಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ ಚತ್ವಾರಿ ಸ್ಥಾನಾನಿ ಭವಂತಿ

ನಾಭಿಹೃದಯಂ ಕಂಠಂ ಭೂರ್ಧೇತಿ . ತತ್ರ ಚತುಷ್ಪಾದಂ
 ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಭಾತಿ . ಜಾಗರಿತಂ ಸ್ವಪ್ನಂ ಸುಷುಪ್ತಂ ತುರಿಯಮಿತಿ .
 ಜಾಗರಿತೇ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ್ವಪ್ನೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಸುಷುಪ್ತೌ ರುದ್ರಸ್ತುರೀಯಂ
 ಪರಮಾಕ್ಷರಂ ಆದಿತ್ಯಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚೇಶ್ವರಶ್ಚ ಸ ಪುರುಷಃ
 ಸ ಪ್ರಾಣಃ ಸ ಜೀವಃ ಸೋಽಗ್ನಿಃ ಸೇಶ್ವರಶ್ಚ ಜಾಗ್ರತ್ತೇಷಂ ಮಧ್ಯೇ
 ಯತ್ತರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಭಾತಿ . ಸ್ವಯಮಮನಸ್ಯಮಶ್ಲೋತ್ರಮಪಾಣಿಪಾದಂ
 ಜ್ಯೋತಿರ್ವರ್ಜಿತಂ ನ ತತ್ರ ಲೋಕಾ ನ ಲೋಕಾ ವೇದಾ ನ ವೇದಾ ದೇವಾ ನ
 ದೇವಾ ಯಜ್ಞಾ ನ ಯಜ್ಞ ಮಾತಾ ನ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ನ ಪಿತಾ ಸ್ನುಷ ನ
 ಸ್ನುಷ ಚಾಂಡಾಲೋ ನ ಚಾಂಡಾಲಃ ಪೈಲ್ಕಸೋ ನ ಪೈಲ್ಕಸಃ ಶ್ರಮಣೋ ನ
 ಶ್ರಮಣಃ ಪಶವೋ ನ ಪಶವಸ್ತಾಪಸೋ ನ ತಾಪಸ ಇತ್ಯೇಕಮೇವ
 ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಭಾತಿ . ಹೃದ್ಯಾಕಾಶೇ ತದ್ವಿಜ್ಞಾನಮಾಕಾಶಂ
 ತತ್ಸುಷಿರಮಾಕಾಶಂ ತದ್ವೇದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಾಕಾಶಂ ಯಸ್ಮಿನ್ನಿದಂ
 ಸಂಚರತಿ ವಚರತಿ ಯಸ್ಮಿನ್ನಿದಂ ಸರ್ವಮೋತಂ ಪ್ರೋತಂ . ಸಂ
 ವಿಭೋಃ ಪ್ರಜಾ ಜ್ಞಾಯೇರನ್ . ನ ತತ್ರ ದೇವಾ ಋಷಯಃ ಪಿತರ ರಿಶತೇ
 ಪ್ರತಿಬುದ್ಧಃ ಸರ್ವವಿದಿತಿ .. 2..

ಹೃದಿಸ್ಥಾ ದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾ ಹೃದಿ ಪ್ರಾಣಾಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ .
 ಹೃದಿ ಪ್ರಾಣಶ್ಚ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚ ತ್ರಿವೃತ್ತೂತ್ರಂ ಚ ಯನ್ಮಹತ್ ..
 ಹೃದಿ ಚೈತನ್ಯೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ
 ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಯತ್ಸಹಜಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ .

ಆಯುಷ್ಯಮಗ್ರಪಂ ಪ್ರತಿಮುಂಚ ಶುಭ್ರಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಬಲಮಸ್ತು ತೇಜಃ ..
 ಸಶಿಖಂ ವಪನಂ ಕೃತ್ವಾ ಬಹಿಃಸೂತ್ರಂ ತ್ಯಜೇದ್ಬುದ್ಧಃ .
 ಯದಕ್ಷರಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ಸೂತ್ರಮಿತಿ ಧಾರಯೇತ್ ..
 ಸೂಚನಾತ್ಸೂತ್ರಮಿತ್ಯಾಹುಃ ಸೂತ್ರಂ ನಾಮ ಪರಂ ಪದಂ .
 ತತ್ಸೂತ್ರಂ ವಿದಿತಂ ಯೇನ ಸ ವಿಪ್ರೋ ವೇದಪಾರಗಃ ..
 ತೇನ ಸರ್ವಮಿದಂ ಪ್ರೋತಂ ಸೂತ್ರೇ ಮಣಿಗಣಾ ಇವ .
 ತತ್ಸೂತ್ರಂ ಧಾರಯೇದ್ಯೋಗೀ ಯೋಗವಿತ್ತತ್ತ್ವ ದರ್ಶಿವಾನ್ ..
 ಬಹಿಃಸೂತ್ರಂ ತ್ಯಜೇದ್ವಿದ್ವಾನೋಗಮುತ್ತಮಮಾಸ್ಥಿತಃ .
 ಬ್ರಹ್ಮಭಾವಮಯಂ ಸೂತ್ರಂ ಧಾರಯೇದ್ಯಃ ಸ ಚೇತನಃ ..
 ಧಾರಣಾತ್ಸಸ್ಯ ಸೂತ್ರಸ್ಯ ನೋಚ್ಚಿಷ್ಠೋ ನಾಶುಚಿರ್ಭವೇತ್ .
 ಸೂತ್ರಮಂತರ್ಗತಂ ಯೇಷಾಂ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನಾಂ ..
 ತೇ ಚೈ ಸೂತ್ರವಿದೋ ಲೋಕೇ ತೇ ಚ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನಃ .
 ಜ್ಞಾನಶಿಖಿನೋ ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠಾ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞೋಪವೀತಿಹಃ ..

ಜ್ಞಾನಮೇವ ಪರಂ ತೇಷಾಂ ಪವಿತ್ರಂ ಜ್ಞಾನಮುತ್ತಮಂ .
 ಅಗ್ನೇರಿವ ಶಿಖಾ ನಾನ್ಯಾ ಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಮಯೀ ಶಿಖಾ ..
 ಸ ಶಿಖೀತ್ಯುಚ್ಯತೇ ವಿದ್ವಾನಿತರೇ ಕೇಶಧಾರಿಣಃ .. 3..
 ಕರ್ಮಣ್ಯಧಿಕೃತಾ ಯೇ ತು ವೈದಿಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಯಃ .
 ತೈಃ ಸಂಧಾರ್ಯಮಿದ ಸೂತ್ರಂ ಕ್ರಿಯಾಂಗಂ ತದ್ಧಿ ವೈ ಸ್ಮೃತಂ ..
 ಶಿಖಾ ಜ್ಞಾನಮಯೀ ಯಸ್ಯ ಉಪವೀತಂ ಚ ತನ್ಮಯಂ .
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಂ ಸಕಲಂ ತಸ್ಯ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದೋ ವಿದುಃ ..
 ಇದಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ತು ಪವಿತ್ರಂ ಯತ್ಪರಾಯಣಂ .
 ಸ ವಿದ್ವಾನ್ಯಜ್ಞೋಪವೀತೀ ನ್ಯಾತ್ಸ ಯಜ್ಞಃ ಸ ಚ ಯಜ್ಞವಿತ್ ..
 ಏಕೋ ದೇವಃ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಗೂಢಃ ಸರ್ವವ್ಯಾಪೀ ಸರ್ವಭೂತಾಂತರಾತ್ಮಾ .
 ಕರ್ಮಾದ್ಯಕ್ಷಃ ಸರ್ವಭೂತಾಧಿವಾಸಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಚೇತಾ ಕೇವಲೋ ನಿರ್ಗುಣಶ್ಚ ..
 ಏಕೋ ಮನೀಷೀ ನಿಷ್ಕಿಯಾಣಾಂ ಬಹೂನಾಮೇಕಂ ಸಂತಂ ಬಹುಧಾ ಯಃ
 ಕರೋತಿ .
 ತಮಾತ್ಮಾನಂ ಯೇನುಪಪ್ಯಂತಿ ಧೀರಾಸ್ತೇಷು ಶಾಂತಿಃ ಶಾಶ್ವತೀ ನೇತರೇಷಾಂ ..
 ಆತ್ಮಾನಮರಣಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಣವಂ ಚೋತ್ತರಾರಣಿಂ .
 ಧ್ಯಾನನೋರ್ಮಥನಾಭ್ಯಾಸಾದ್ಧೇವಂ ಪಶ್ಯೇನ್ನಿಗೂಢವತ್ ..
 ತಿಲೇಷು ತ್ರೈಲಂ ದಧಿನೀವ ಸರ್ಪಿರಾಪಃ ಸ್ತೋತಃಸ್ವರಣೇಷು ಚಾನ್ವಿಃ .
 ಏವಮಾತ್ಮಾಽಽತ್ಮನಿ ಗೃಹ್ಮತೇಽಸೌ ಸತ್ಯೇನೈನಂ ತಪಸಾ ಯೋಽನುಪಶ್ಯತಿ ..
 ಊರ್ಣನಾಭಿಯಥಾ ತಂತೂನ್ಸೃಜತೇ ಸಂಹರತ್ಯಪಿ .
 ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನೇ ತಥಾ ಜೀವೋ ಗಚ್ಯತ್ಯಾಗಚ್ಯತೇ ಪುನಃ ..
 ಪದ್ಮಕೋಶಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಸುಷಿರಂ ಚಾಪ್ಯಧೋಮುಖಂ .
 ಹೃದಯಂ ತದ್ವಿಜಾನೀಯಾದ್ವಿಶ್ವಸ್ಯಾಽಽಯತನಂ ಮಹತ್ ..
 ನೇತ್ರಸ್ಥಂ ಜಾಗ್ರತಂ ವಿದ್ಯಾತ್ಕಂಠೇ ಸ್ವಪ್ನಂ ವಿನಿದಿಷೇತ್ .
 ಸುಷುಪ್ತಂ ಹೃದಯಸ್ಥಂ ತು ತುರೀಯಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ..
 ಯದಾತ್ಮಾ ಪ್ರಜ್ಞಯಾಽಽತ್ಮಾನಂ ಸಂಧತ್ತೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿ .
 ತೇನ ಸಂಧ್ಯಾ ಧ್ಯಾನಮೇವ ತಸ್ಮಾತ್ಸಂಧ್ಯಾಭಿವಂದನಂ ..
 ನಿರೋದಕಾಧ್ಯಾನಸಂಧ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಾಯಕ್ಷೇಶವರ್ಜಿತಾ .
 ಸಂಧಿನೀ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸಾ ಸಂಧ್ಯಾ ಹೈಕದಂಡಿನಾಂ ..
 ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ .
 ಆನ್ನಂದಮೇತಜ್ಜೀವಸ್ಯ ಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಬುಧಃ ..
 ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿನಮಾತ್ಮಾನಂ ಕ್ಷೀರೇ ಸರ್ಪಿವಾರ್ಪಿತಂ .
 ಆತ್ಮಾತಪೋಮೂಲಂ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮೋಪನಿಷತ್ಪರಂ .

सर्वात्कृत्स्नरूपेण तद्ब्रह्मोपनिषत्परमिति .. 4..
इत्यधर्ववेदे ब्रह्मोपनिषत्प्रमाणम् ..

Many publications do not include the first verse above
and start with

athAsya puruShasya chatvAri sthAnAni bhavanti

Encoded by Anshuman Pandey pandey at u.washington.edu

Brahma Upanishad

pdf was typeset on November 22, 2022

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

